

[Transcript] Forklart / Innfører dødsstraff: Blant verdens mest homofiendtlige

Hvor var du sjøkert? Det var den saken, og jeg gikk i dekning når den aviser kom ut, for hun ble redd for hva konsekvenser du kunne få.

På forsida av tabloida-visen The Red Pepper i Uganda er dette bildet av vei dame med kortklippet av mørttår og storskortet.

Uganda har noen ekstremt tabloida-avisør som gjennelig henger ut homofille på forsiden sinne.

En av de personene som ble oppe for det, det var ei damesmette Dajen.

I overskriften står det at Kampala's mest brykkede lespe snakker ut, og at hun har hatt sex med over 100 damer fra byen.

Hele det intervjuet var fabrikkert. Fyre månter senere ble Dajen slottet på gata, for det var noen som gjenkjente denne fra den avisørsiden.

Og nå har landet innført en av verdens strengeste lover mot homofili.

For det som blir kaldt grov homoseksualitet, så er det nå dødstraf.

Det mest interessante med dette er hvordan politikerne i Uganda bruker dette som en avledningsmanøver.

Du hører på å få klart fra Aftonposten, det er Fredag andre Juni, og jeg heter han og Marie Mogesten.

Det er jo veldig dårlig veistand der i Uganda, så hun kjørte på tidsgjørrummet de røde veier på vei inn mot centrum, og denne bussen dunker ned i flere steder, for det er sånn håll i veien og sånt.

Det var følelsen om å være en sammensvis av gjeng som var med på noe er litt hemmelighetsfullt og ulovlig, men samtidig en veldig fin opplevelse.

Paul Vegard Hageseter er journalist her i Aftonposten, og han har reist til ulike land og skrevet bok om steder hvor skjævesrettigheter er dårlig.

Og et av de landene han råd til, det var Uganda.

I Uganda besøkte han en skjæv filmfestival som ble arrangert for første gang.

Det var jo et ulovlig arrangement, så arrangeren var veldig nervøs for at det skulle kunne gå, så måtte de holde visningstedene for filmene hemmelig.

Sånn at hvis du var interessert i å delta, så meldte du inn i chatgruppe, og så fikk du vite dagen før hvor visningene skulle skje.

Så stabler hele festivalen seg inn i minibusser, og så kjørte meg av gårde til en sånn utlivsamråde, der de hadde en utechino.

Folk kjøpte meg seg takeaway fra noen gratetjekkene nærheten, de serverte øl, og så satte vi der under månelyse og så på filmer.

En gang ekstremmen, da måtte de frem med et sånn dislegere gat for å få filmerne opp igjen.

Jeg tror alle som satte og så på det filmerne var veldig spente på om politiet kom til dere opp og arresterer oss.

De hadde tidligere fire måneder før, kom til å arresterer alle deltagere på en Pride Festival som de holdt.

Så det var en følelsen som var varme på noe historisk, sin var første gang, og sent de noe som var veldig på usikkergrunder, hvordan vi kom til å gå.

Det å være homofil i Uganda har vært risikabelt lenge.

I 2013 foreslo for eksempel politikerne også en streng lov mot homofili. Den ble fordømt av store deler av verden.

Lovforslaget i 2013 ble ganske fort omgjort fordi domstolen i Uganda med hentepolitikerne hadde gått for langt og annullerte forslaget.

[Transcript] Forklart / Innfører dødsstraff: Blant verdens mest homofiendtlige

Så Uganda har en lang historie for nye lovforslag mot homofili. Strenge straffer som steining, piskeslag og livstid i fengsel det praktiseres fortsatt i flere land. Iran og Saudi Arabia er eksempel på land som straffer homofili med døden. India, Pakistan og Rusland har også strengelover. Og i store deler av Afrika er det farlig å være homofil. Faktisk er det 30 av 54 land i Afrika som har forbud mot homofili i ulike former. Og Uganda er nå blitt et av de som har de strengeste forbudene. Noen i Afrika ser på det som noe som er importert fra vesten og ikke noe som naturlig. Og nå blir det altså enda farligere å være homofil i Uganda. Etter 13 år som pilot, hoppet Kristine Lorang bokstavlittalt i det. Følte grøndedrømmen og startet bastuppedriften Kuk Oslo, og i dag kan hun skilte med 9 ganger. Reinskap er ikke det jeg er best på, så for meg er det opplagt at vi skal hjelpe her. Vi har en regnskapsfører som forstår vår bransje, og de hjelper oss å ta i bruk automatiseringen, og alle de smarte løsningene som finnes i regnskapsprogrammet TripleTex. Vi har brukt TripleTex sin oppstart og kan genuint anbefale det til andre. Nå kan du prøve det veldig fleksible regnskapsprogrammet TripleTex gratis i 14 dager på TripleTex NO gratis. Og jeg vil confirmere til deg, at hva? Mandag 29. mai signerte presidenten i Uganda den endelige loven. Jeg kaller det Anti-Homosexuality Act 2023. Og i den nye loven så gjør det dødsstraff å ha sex med samme kjønn der som man har hiv. Loven gir også dødsstraff for å ha sex med likersjønna der som de er under 18 år eller over 75 år. I tillegg kan man bli straffet med 20 års fengsel for å promotere homofili. Og det å promotere homofili kan for eksempel være denne filmfestivalen hvor de viser filmer med et skjæft budskap. I den nye loven er det heller ikke lov til å være i et homofilt forhold. Tidligere var det kun ekte skap som var forbudt, men nå gjelder det også å være i kjæresten. I den nye loven så gjør det livstid i fengsel. Og til og med et så kalt forsøk på homofil 6 kan straffes med 10 år i fengsel. Hvordan ser folk i Uganda på homofilida? Folk flest har et veldig negativt syn på homofili. Det er mange med lite utdenning i Uganda, mange som ikke kan lese og skrive. Mange får informasjonen sin, for eksempel fra ulike religiøseledere. Og når jeg gikk rundt og snakket med vanlige folk i Uganda så ble jeg sjokkeret over det i holdningen folk hadde. Dette er folk som er veldig avsløppet og hyggelig på overflatten. Men hvis du pirker bort i holdningen deres, så er det mange som mener at homofili ikke har en rett til å eksistere. Nå er en klask en bibel i bordet og ser at dette er min avis. Det her er for min nyheter fra. Og til og med den unge generasjonen ser jeg at de aldri kan akseptere homofili. Det er flere grunner til at lovene er så strenge i Uganda. En av dem stammer faktisk fra kolonitida. Uganda har vært en britisk koloni, og er veldig mange av tidligere koloniserte land.

[Transcript] Forklart / Innfører dødsstraff: Blant verdens mest homofiendtlige

Ønsker jo å frise seg fra tenkingen som kolonimaktene påfører de.

Derfor tenker de at dette med homofili er noe uafrikans som vesten prøver å dytte på oss.

Vi vil bestemme selv, vi vil gjøre det på vår egen måte.

Det er en del av grunn til at folkshållinger til homofili er negativ, for de vil være uavhengige av kolonimaktene.

Og så er det jo et stort paradox her, og det er jo at Uganda sin opprinnelige lov som forbøy homofili, den ble jo innført av Britene når de hadde kontrollen.

Britene selv fjernet tilsvarende lov i 1967, men i Uganda og mange andre tidligere britiske kolonier så har de behålt det.

De vil både frise seg fra kolonimaktene samtidig bevare enkelte deler av det Britene har etterlatt.

I tillegg til arven fra kolonitida så har landet også vært et land med mye påvirkning fra missionærer.

Uganda har vært et mål for amerikanske evangelister, pinsevenner, som driver aggressiv missionering.

De har reist rundt i landet med budskap om Gud og Kristine Vardir, og mange av de er i motomfilit ekteskap og seks mellom likekjønne.

Uganda har også som en del andre land i Afrika over lang tid slitt med Hiv og AIDS.

Det at en person som har Hiv har seks med en annen person kan gi dødsstraff, så vil ingen fortelle at de har Hiv eller hva de vil ta imot behandling for den sykdommen.

Så de vil tvinge folk med Hiv til å holde det skjult og sette den kampen mange år tilbake.

I tillegg så har Uganda virkelig fått kjenne på den siste tias kriser.

Politikerne har en vanskelig situasjon i Uganda nå. Det er mye som går galt vei i det landet.

De har fått virkelig kjenne på konsekvensen av pandemien og krigen i Ukraina.

Hvis vi ser på politikerne sin situasjon i Uganda nå, så er det mange av de er korrupsjonstiltalt.

Det pågår etterforskning. Inflasjonen i landet er skjøy. Det er mye økonomiske problemer.

Den ugaendiske herren har ikke blitt i dmika av terrorister på Al-Shabaab, så de trenger en syndebok.

Då passer de veldig fint å innføre den nye loven som gjør homofile til en av årsakerne til alle problemene i landet.

Og etter at loven ble signert, så har vesten reagert.

FN har fordømt den nye loven.

Og det samme har USA gjennom President Biden gjort. Han har også trua med sanksjoner mot Uganda.

Det som kommer til å kjenne er at Uganda blir utsatt for et voldsomt press.

Mange land kan komme til å trua med å holde bistanspengar tilbake.

Uganda er jo en stor motakker av utnadsbistan.

Kanskje vil politikerne gi etterfor det presset?

Kanskje vil det skje det samme som sist at en domstol vurderer denne nye loven og finner ut at den ikke er vetet på korrekt måte?

Men det er høyst usikkert.

Det kan jo hende at den loven ikke er vetet på korrekt måte.

Men det er høyst usikkert.

Det kan jo hende at den loven blir stående og at Uganda nå blir plassert i en liga som et av verdens mest homofintlige land.

Hva tenker du om fremtid at folk har du møtt i Uganda?

[Transcript] Forklart / Innfører dødsstraff: Blant verdens mest homofiendtlige

Nei, jeg tenker at de har fått enda en god grunn til å ønske å forlate landet.

Og jeg kan tenke meg at det er arbeid som de tidligere har gjort i den skjevorganisasjonen i Uganda når det blir helt umulig å gjennomføre.

De går en veldig usikker fremtid i møte.

Og jeg ser ikke for meg at det blir noen ny skjev filmfestival i Uganda med det aller første.

Du har hørt en podkast fra Aftenposten.

Det var Paul Vegard Hageseter som fortalte om sin tur til Uganda og hvordan den nye loven vil fungere i landet.

Du har hørt lyd fra nyhetsbyrået AP.

Denne episoden er laget av meg, Hanne-Marie Møgusten, og produsent igjen i Føland.

Resten av forklart er Synesøhol, Olaf Egesvik og Anders Weberg.

De siste 15 årene har det skjedd ting i landet, som vil ha vært helt utenkelig tidligere.

Populismen og konspirasjonen flurerer.

Hele Trumps valgkamp, Trumps presidentperiode, Erdogan i Tyrke, Urban i Ungarn.

Dette er noe som preger det politiske livet på en helt annen måte i dag enn de gjorde for 20 år siden.

Men hvorfor?

Sociale media kan du jo rist på å si, men dette er større.

Hør dipdykk i 18 på snapen eller hos podmi.